

RONDETAFEL

Ondernemers moeten hun kaarten op tafel leggen

In de afgelopen periode is er veel geschreven over de gevolgen van het kapitaalakkoord van Basel voor bancaire instellingen. Dat de gevolgen van dit akkoord voor deze instellingen drastisch zijn is duidelijk, evenals de gevolgen voor het bedrijfsleven.

BASEL II VINDT zijn oorsprong in de verslechterde solvabiliteit van ondernemingen die tot onaanvaardbare hoge risico's leidde bij banken. Toezicht en afspraken waren noodzakelijk om de financiële markten te beschermen. Het eerste kapitaalakkoord van Basel werd in 1988 met dit doel opgesteld. Dit kapitaalakkoord wordt in 2007 enigszins aangepast. Banken zullen hun cliënten indelen in vier categorieën. De indeling A, B, C en D is afhankelijk van het risicoprofiel van de cliënt. A-klanten zijn doorgaans cliënten die met het minste risico omgeven zijn, in tegenstelling tot cliënten die in de D-categorie vallen. Wanneer een financiële instelling een D-risico aanvaardt, zal het hiervoor automatisch een kapitaalreserve dienen aan te houden, wat een verdere groei van de financiële instelling bemoeilijkt. Starters zullen het dus nog moeilijker krijgen. Een ander gevolg van Basel II is dat banken hun klanten op een meer frequente basis zullen kwantificeren. Een bedrijf kan een B-status hebben bij het afsluiten van een krediet, maar dat kan omslaan naar een D-statuut enkele jaren later. Bedrijven zullen dus vaker verzocht worden om inzicht in de financiële situatie te verschaffen. Deze kredietopvolging en classificatie zullen wellicht aanleiding geven tot hogere marges voor de bank. Het zal met andere woorden leiden tot intrestverhoging.

Wat zijn de belangrijkste gevolgen naar kredietverstrekking voor kmo's?

Herman Christiaens: 'Bedrijven die weinig gekapitaliseerd zijn - onder meer startende ondernemingen - zullen vermoedelijk op hun kredieten hogere bancaire marges aangerekend krijgen. Voor kredieten met een hoger risico moeten de banken immers meer eigen vermogen aanhouden dan voor kredieten met een lager risico. Hoogstwaarschijnlijk kan er ook een verschuiving plaatsvinden van bankkredieten naar leverancierskredieten, omdat bedrijven die moeilijker bankkredieten kunnen bekomen, zullen moeten rekenen op kredieten van hun leveranciers.'

Marc Declerc: 'De belangrijkste gevolgen naar kredietverstrekking zijn pricing in functie van de rating, verhoogd of verminderd in functie van de kwaliteit van de tegenpartij. Ook

Deelnemers:

- Ortwin Volcke, Adviseur Crion
- Herman Christiaens, Head Business & Strategy
Department Ducroire
- Marc Declerc, Risk Monitoring KMO's Dexia Bank

dienen er snel transparante cijfers aan de bank te worden overgemaakt. Verder zal er nog meer rationaliteit plaatsvinden in de kredietverstrekking evenals benchmarking ten opzichte van de concurrenten.'

Ortwin Volcke: 'Bankfinanciering en leasing zijn de belangrijkste vormen van externe financiering voor kmo's. Wijzigingen omtrent de kapitaalvereisten voor de banken kunnen dan ook een belangrijke impact hebben op de bankfinanciering van kmo's. Het voornaamste obstakel bij het toekennen van kredieten aan kmo's is een gebrek aan eigen vermogen. Uit een onderzoek in 2003 door de European Investment Bank bleek dat meer dan 70% van de ondervraagde banken onderkapitalisatie ziet als een belemmering voor het toestaan van kredieten aan kleine ondernemingen. Bij grote ondernemingen is dit slechts 20%.'

Hoe kunnen kmo's zich 'wapenen' tegen de gevolgen van Basel II?

Herman Christiaens: 'De kredietverzekering van de publieke Delcredere dienst geldt als risicomitigerende factor en geeft voor de kredietverlenende bank aanleiding tot een nulweging. Dit impliceert dat de bank geen kapitaalbuffer moet aanleggen voor het toegestane exportkrediet. Dit heeft een positieve impact op de door de bank aan te rekenen marges. Het feit dat er vermoedelijk ook een verschuiving van bancaire kredieten naar leverancierskredieten kan plaatsvinden, kan voor kmo's een goede zaak zijn. In het kader van zijn nieuw beleid is de publieke Delcredere immers bereid om zelf te zorgen voor de financiering van middellange termijn leverancierskredieten aan kleine bedrijven, starters en snel groeiende bedrijven. De publieke Delcredere heeft tevens zijn gedeeltelijke percentage in commercieel risico voor middellange termijn

exportkredieten verhoogd van 90 naar 95% waardoor de krediet-verlenende bank nog voor een groter bedrag van het krediet kan genieten van een nulweging.'

Marc Declerc: 'Voor bedrijven is het zaak om een model van classificatie te hebben waarop banken zich baseren om tot een rating te komen. Voorts is het noodzakelijk om cijfers over de activiteiten van de onderneming te geven.'

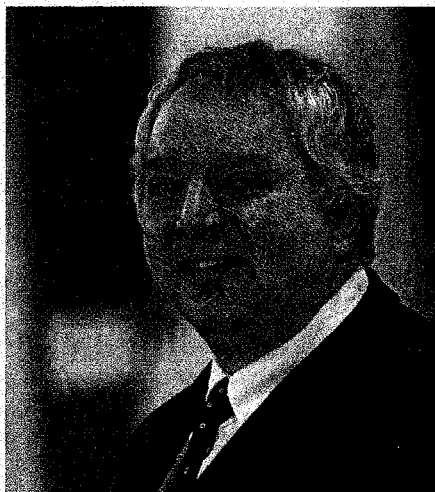
Ortwin Volcke: 'Als kmo's zich tot winnaars van Basel II willen rekenen, doen ze er alvast goed aan op een systematische manier informatie te verzamelen, bijvoorbeeld onder de vorm van een financieel plan, sterkte/zwakte analyse,... Ook het in kaart brengen van risico's en in het bijzonder van debiteurenrisico's wordt best bovenaan de lijst geplaatst. Een kredietverzekering biedt hierbij de nodige ondersteuning door te vermijden dat de kasstroom - die nodig is om terugbetaling aan de bank te garanderen - onderbroken wordt naar aanleiding van wanbetalingen of faillissementen van klanten.'

Leidt Basel II tot minder investeringen bij kmo's?

Ortwin Volcke: 'Bedrijven die geen privé-waarborgen kunnen stellen, zullen weinig of geen bankkredieten kunnen gebruiken. Kleine ondernemingen zullen op hun kredieten ook hogere marges aangerekend krijgen dan een aantal jaren geleden. In de markt zal vermoedelijk een verschuiving plaatsvinden van bankkrediet naar leverancierskrediet. Immers, ondernemingen die weinig of geen bankkrediet genieten zullen moeten teren op leverancierskredieten. Leasing- en factoringmaatschappijen zullen meer klanten aantrekken die niet aan de bak komen bij hun bankier. We zien nu al dat banken klanten met een zwakkere solvabiliteit of snelle groeiers waar het eigen vermogen de omzet niet kan volgen, doorverwijzen naar hun factoringfilialen.'

Marc Declerc: 'Globaal zal Basel II niet leiden tot minder investeringen bij kmo's. De gemiddelde en beste ratings zullen wellicht niet minder investeren, voor de slechtste rating echter verwachten we een terugval van de investeringen.'

Herman Christiaens: 'Ook de private Delcredere - bevoegd voor het verlenen van kredietverzekering voor "korte termijn courante handelstransacties," draagt zijn steentje bij tot de ondersteuning van een kmo-activiteit. Hij doet dit door borgstellingen/garanties te stellen van in België of in het buitenland gevestigde opdrachtgevers. Zo is Delcredere bereid om voor de kmo's wettelijke en reglementaire borgtochten te stellen en om contractuele bonds uit te geven in het kader van commerciële/industriële activiteiten van de bedrijven. Het feit dat Delcredere zelf bonds stelt namens de ondernemingen heeft voor bedrijven tot gevolg dat de kredietruimte bij hun banken behouden blijft en kan benut worden voor het financieren van de strikt commerciële/industriële activiteit van de onderneming.'

Marc Declerc,
Risk Monitoring
KMO's Dexia Bank

Herman Christiaens,
Head Business &
Strategy Department
Ducroire

Ortwin Volcke,
Adviseur Crion

VAN BASEL I NAAR BASEL II

De pijlers

Om de stabiliteit en solvabiliteit van het bankwezen te verbeteren hebben de centrale banken van de G 10 dertig jaar geleden het Basels Comité opgericht.

DIT COMITÉ KWAM in 1988 met het eerste Basel kapitaalakkoord. Basel I heeft de basis gelegd voor een nieuwe internationale afstemmingsregeling van het eigen vermogen van banken. Hierin worden de eisen van het eigen vermogen gereviseerd. De kernboodschap van het Basel I-akkoord is dat het eigen vermogen van de bank minstens gelijk moet zijn aan 8% van de naar risicograad gewogen vorderingen.

Te lineair

Het eerste Basel-akkoord uit 1988 was een proefballon. Basel I legde de fundamenten voor een internationale kapitaaladequatie en introduceerde de minimumkapitaaleisen voor kredietverlening door banken welke nu nog altijd gelden. Hoewel Basel I een succes was omwille van de methodologische eenvoud, werd het stelsel door veel Europese banken als te grofmazig ervaren. Het Basel I kapitaalakkoord houdt namelijk geen rekening met de solvabiliteit van de kredietaanvrager. Noch met de werkelijke risico's die banken op de door hen verstrekte kredieten lopen. Een ongewenst neveneffect van het oude Basel I kapitaalsakkoord was de ontwikkeling dat banken in feite gestimuleerd werden om meer risicovolle kredieten te accepteren. Hogere risicokredieten kosten namelijk in termen van reserve niet meer dan kredieten verlenen aan minder risicovolle ondernemingen terwijl ze voor de bank hogere risicopremies en hogere rendementen opleveren. Door deze verschuiving naar een riskantere risicoportefeuille zou de gezondheid van het banksysteem in gevaar kunnen komen.

Van Basel I naar Basel II

Een hervorming van de akkoorden naar eerlijker concurrentieverhoudingen en een betere risicobenadering kon dus niet uitblijven. Zaterdag 26 juni 2004 tekenden de presidenten van de centrale banken het nieuwe Basel II Kapitaalakkoord. De hoofdregels van dit akkoord zullen op 31 december dit jaar van toepassing worden. Het Basel II Kapitaalakkoord kent drie pijlers van gelijke importantie:

1. minimumkapitaaleisen
2. werking van het toezicht
3. marktdiscipline

Pijler 1 gaat over de minimumkapitaalvereisten. De vertrekbasis is nog steeds de 8%-regel. Hierop wordt dan een variabele risicoweging toegepast. De standaardmethode ziet er als volgt uit. Op de 8% wordt op basis van externe rating een coëfficiënt toegepast afhankelijk van het profiel van de kredietnemer. Een kredietnemer met een coëfficiënt van 50% zal 4% van het krediet met eigen vermogen moeten bufferen. Naast de standaardbenadering kunnen

Info: <http://www.crion.com>

Bent u er klaar voor ?

Basel II wordt eind dit jaar al van kracht. Maar bent u daar wel klaar voor ? Doe de Quick Scan van kredietverzekeraar CRION om zeker te zijn ! Het principe is simpel. De Quick Scan bestaat uit tien vragen, u hoeft alleen maar het juiste antwoord aan te klikken. De meest uiteenlopende terreinen worden bestreken. Er zitten bijvoorbeeld vragen bij over geldkwesties. Hebben zich de voorbije drie jaar betalingsincidenten voorgedaan met uw bank ? Maakt u regelmatig een financieel plan op ? Andere peilen dan weer naar uw relatie met de bank. Weet uw bankier wel wat uw toekomstplannen zijn ? Bijzonder verhelderend zijn de gewetensvragen die CRION op u loslaat. Of u al een sterkte-zwakteanalyse van uw bedrijf heeft gemaakt ? Bent u voldoende gekapitaliseerd ? Zonder uitputtend te zijn, is de Quick Scan van CRION een goede tool om de sterke en zwakke punten van uw bedrijf snel in kaart te brengen. Het bedrijfsprofiel wat straks uit de bus komt, kunt u dan verder verfijnen samen met uw vertrouwde bankier of makelaar. www.crion.com

banken onder Basel II ook opteren voor de internal rating-based (IRB) methode, de zelf ontwikkelde ratingmethode. De belangrijkste verandering is dat banken voor de beoordeling van het kredietrisico van kredietaanvragers gebruik kunnen maken van creditratings van erkende externe ratingbureaus.

Regulering en marktdiscipline

Pijler 2 omschrijft de regulering van het toezicht door de centrale nationale banken. De toezichthouders worden verantwoordelijk gehouden voor de periodieke evaluering van de kapitaalbuffers in het licht van hun risicoprofiel. Pijler 3 tot slot benadrukt het belang van informatieverstrekking en transparantie voor een goed marktdiscipline.

